

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
30.08.2024р.
Протокол №1

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ від 30.08.2024 №
директор
_____ Тетяна ЛУЦЮК

Освітня програма
Бужанського ліцею
Мар'янівської селищної ради
Луцького району Волинської області
на 2024/2025 навчальний рік

Адаптаційний цикл (5-6 класи)
Базове предметне навчання (7 клас)

Зміст освітньої програми

1. Загальні положення
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою
3. Загальний обсяг навчального навантаження
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями
5. Перелік варіантів типових навчальних планів та навчальних програм
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання
7. Опис інструментарію оцінювання
8. Додатки

1. Загальні положення

Освітня програма ліцею для 5-7 класів НУШ розроблена на основі Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11); Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898; Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року №235 (у редакції, затвердженій наказом МОН України від 9 серпня 2024р. №1120), наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»

Освітня програма визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти; загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах) та його розподіл між освітніми галузями та роками навчання.

Освітня програма включає:

- варіанти типових навчальних планів.
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочати учні, які закінчили 4 клас у минулому навчальному році і які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Учні 6 класу продовжують навчання за освітньою програмою базової середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному

стандарті базової освіти, що підтверджено свідоцтвом досягнень учнів за 5 клас.

Учні 7 класу продовжують навчання за освітньою програмою базової середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової освіти, що підтверджено свідоцтвом досягнень учнів за 6 клас.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за №184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7 класу (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для: закладів з навчанням українською мовою (додаток 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти).

Фактичний обсяг навчального навантаження подано у Додатку 2 до освітньої програми.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

4. Навчальний план

Навчальний план 5-7 класів складено відповідно додатку 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року №235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції затвердженій наказом МОН України від 09 серпня 2024 року №1120) (Додатки 3,4)

У навчальному плані зазначено:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;

- розподіл навчального навантаження для учнів 5-7 класів між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей;
- визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується в навчальних предметах: українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова (французька).

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, додатково у 6-7 класах виділяється на вивчення другої іноземної мови (англійська мова) по 2 години із “резерву” (годин для перерозподілу).

У 5 класі з метою оптимізації навчального процесу, недостатнього кадрового забезпечення закладу загальної середньої освіти, за рішенням педагогічної ради школи (протокол педагогічної ради від 30.08.2024р. №1) вивчення другої іноземної мови (англійської) не відбуватиметься.

Освітня галузь «Математична» реалізується через вивчення окремого навчального предмета «Математика».

Громадянська та історична галузі забезпечуються вивченням «Вступу до історії України та громадянської освіти» у 5 класі, інтегрованого курсу історій та окремого предмету «Громадянська освіта» у 6 класі, «Історії України», «Всесвітньої історії», «Громадянської освіти» у 7 класі.

Технологічна галузь вивченням навчальної дисципліни «Технології».

Природнича освітня галузь вивчатиметься за рахунок інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» у 5-6 класах та предмету «Географія» у 6 класі, «Географія», «Біологія», «Хімія», «Фізика» у 6 класі..

Інформатична галузь реалізується через вивчення окремого навчального предмета «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво, музичне мистецтво.

В межах соціальної і здоров'язбережувальної галузі вивчатиметься предмет «Етика» з навчальним навантаженням 1 година на тиждень протягом II семестру у 5-6 класах та інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека, добробут” у 5-7 класах.

Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на “мінімальний” навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти та циклі вивчення базових предметних дисциплін із використанням годин для перерозподілу між освітніми компонентами.

Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані ліцею відповідно до статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідає кількості годин типового навчального плану.

Уроки фізичної культури, згідно зі статтею 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» є обов'язковими і проводяться 3 рази у тиждень, що відображено у навчальному плані.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020р. №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження.

5. Модельні навчальні програми

Перелік модельних навчальних програм сформований відповідно до додатку 5 наказу МОН України від 19 лютого 2021 року №235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» і мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Модельні навчальні програми розглянуті та вибрані педагогічними працівниками на педагогічній раді 30.08.2024 року, протокол №1. (Додаток 6)

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Відповідно до законів України „Про освіту”, „Про повну загальну середню освіту”, Постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022, Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», листа Міністерства освіти і науки України від 15.06.2022р. №1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами», висновку ІРЦ про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 29 серпня 2022 р. (додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 17 березня 2020 р. №ІРЦ-85352/2020/99739), заяви батьків, з метою реалізації права дитини з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, її соціалізацію та інтеграцію у суспільство в 7 класі

організовано навчання з інклюзивною формою здобуття освіти для дитини з особливими освітніми потребами (3 рівень підтримки).

Створено команду психолого-педагогічного супроводу, до складу якої залучені фахівці інклюзивно-ресурсного центру.

Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

Відповідно до даного рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надано психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (4 год.) у вигляді занять: корекція розвитку (1 година на тиждень) та соціально-побутове орієнтування (1 година на тиждень); розвиток мовлення (1 година на тиждень) та лікувальна фізкультура (1 година на тиждень).

Індивідуальна освітня траєкторія учениці з особливими освітніми потребами реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з батьками учениці, схвалюється педагогічною радою, затверджується керівником та підписується батьками. Індивідуальний навчальний план (Додаток 5) розроблено відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 19.02.2021 р №235 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 09.08.2024 року №1120) з врахуванням особливостей інтелектуального розвитку дитини.

За необхідності (під час карантину, воєнного стану та інших надзвичайних ситуацій) освітній процес у ліцеї відбувається з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Human відповідно до розкладу навчальних занять.

Для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання заклад користуватиметься методичними рекомендаціями, поданими у листах Міністерства освіти і науки України від 23.03.2020 № 1/9-173; від 16.04.2020 № 1/9-213; методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі»; Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти здобувачами освіти Бужанського ліцею Мар'янівської селищної ради та іншими чинними документами.

Тривалість роботи на уроці онлайн визначається відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти зі змінами згідно з наказом МОЗ від 01.08.2022р. №1371.

Освітній процес може бути організований за змішаною формою навчання (очною та дистанційною).

За обставин, які несуть загрозу життю та здоров'ю, вчителі можуть проводити уроки з дому.

Вибір форм організації освітнього процесу здійснено у рамках академічної свободи і залежить від наявності необхідних ресурсів

(матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти; на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором та підписується батьками.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота

учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;

здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;

відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;

виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України. (Додаток 7)

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 р. № 1093 основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, підсумкове та державна підсумкова атестація.

За вибором закладу оцінювання буде здійснюватися за системою оцінювання (поточне, тематичне), визначеною законодавством. Підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12 (рішення педагогічної ради від 30.08.2024, протокол №1).

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основною ланкою в системі контролю є формувальне оцінювання, що проводиться на постійній основі з метою встановлення поступу здобувачів освіти в опануванні навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання.

Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше.

Підсумкове оцінювання може здійснюватися як раз (розробляючи завдання, що виявлять рівень знань по кожній групі результатів) так і для

кожної групи результатів окремо. Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Фіксація записів семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за контролем груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

8. Структура навчального року

Навчальні заняття для учнів 5-7 класів організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 02 вересня по 27 грудня 2024 року

II семестр – з 13 січня по 30 травня 2025 року

Впродовж навчального року для учнів 1-11 класів проводяться канікули:

- осінні - з 28 жовтня по 03 листопада 2024 року;

- зимові - з 28 грудня 2024 року по 12 січня 2025 року;

- весняні - з 24 березня по 30 березня 2025 року.

Останній дзвоник прозвонить 30 травня 2025 року.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти.

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-7 класів										
Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень і рік								
		5 клас			6 клас			7 клас		
		мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі
Мовно-літературна	на тиждень	10	13	3	10	13	3	9	12	3
	на рік	350	455	105	350	455	105	315	420	105
Математична	на тиждень	4	6	2	4	6	2	4	6	2
	на рік	140	210	70	140	210	70	140	210	70
Природнича	на тиждень	1,5	3	1,5	2	5	3	7	9	2
	на рік	52,5	105	52,5	70	175	105	245	315	70
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	на тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5	1,5	3	1,5
	на рік	35	70	35	52,5	105	52,5	52,5	105	52,5
Технологічна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35
Інформатична	на тиждень	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	70	35	35	70	35	35	70	35
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70
Фізична культура	на тиждень	3	3	0	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0	105	105	0
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	на тиждень	7,5			9,5			6,5		
	на рік	262,5			332,5			227,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34			35		
	на рік	1085			1190			1225		
Гранично допустиме навчальне навантаження	на тиждень	28			31			32		
	на рік	980			1085			1120		

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

Загальний обсяг фактичного навчального навантаження для 5, 6, 7 класів

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин		
		5 клас	6 клас	7 клас
Мовно-літературна	На тиждень	11	10,5	9
	На рік	385	367,5	315
Друга іноземна мова (англійська)	На тиждень	-	2	2
	На рік	-	70	70
Математична	На тиждень	5	5	4,5
	На рік	175	175	157,5
Природнича	На тиждень	2	4	8
	На рік	70	140	280
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	2	1,5	1
	На рік	70	52,5	35
Громадянська та історична	На тиждень	2	2,5	3
	На рік	70	87,5	105
Технологічна	На тиждень	2	2	1
	На рік	70	70	35
Інформатична	На тиждень	2	1,5	1,5
	На рік	70	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2	2
	На рік	70	70	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34	35
	На рік	1085	1190	1225
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28	31	32
	На рік	980	1085	1120

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

**Навчальний план для 5-6 класів з українською мовою навчання
Бужанського ліцею Мар'янівської селищної ради на 2024-2025 навчальний рік**

Освітні галузі	Освітні компоненти (предмети та інтегровані курси)	Кількість годин на тиждень у класі						
		5			6			Разом
		Мінімаль на кількість годин	Кількість годин додана з «резерву»	Кількість годин після перерозп оділу	Мінімаль на кількість годин	Кількість годин додана з «резерву»	Кількість годин після перерозп оділу	
Мовно-літературна	Українська мова	4	-	4	4	-	4	8
	Українська література	1,5	0,5	2	1,5	0,5	2	4
	Іноземна мова (французька мова)	3,5	-	3,5	3,5	-	3,5	7
	Зарубіжна література	1	0,5	1,5	1	-	1	2,5
	Друга іноземна мова (англійська мова)	-	-	-	-	2	2	2
Математична	Математика	4	1	5	4	1	5	10
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5	0,5	2	1	1	2	4
	Географія	-	-	-	1	1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	1	0,5	1,5	1	-	1	2,5
	Етика	-	0,5	0,5	-	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	2	-	-	-	2
	Історія України. Всесвітня історія	-	-	-	1	1	2	2
	Громадянська освіта	-	-	-	0,5	-	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	2	1	0,5	1,5	3,5
Технологічна	Технології	1	1	2	1	1	2	4
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	2
	Музичне мистецтво	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	2
Фізична культура	Фізична культура	3	-	3	3	-	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура) до перерозподілу		20,5+3			21,5+3			
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5			9,5			17
Гранично-допустиме навчальне навантаження		28			31			
Всього		28+3			31+3			59+6

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

**Навчальний план для 7 класу з українською мовою навчання
Бужанського ліцею Мар'янівської селищної ради
на 2024-2025 навчальний рік**

Освітні галузі	Освітні компоненти (предмети та інтегровані курси)	Кількість годин на тиждень у класі			
		7			Разом
		Мінімальна кількість годин	Кількість годин додана з «резерву»	Кількість годин після перерозподілу	
Мовно-літературна	Українська мова	3	-	3	3
	Українська література	1,5	-	1,5	1,5
	Іноземна мова (французька мова)	3,5	-	3,5	3,5
	Зарубіжна література	1	-	1	1
	Друга іноземна мова (англійська мова)	-	2	2	2
Математична	Алгебра	2,5	-	2,5	2,5
	Геометрія	1,5	0,5	2	2
Природнича	Біологія	2		2	2
	Географія	2		2	2
	Фізика	2		2	2
	Хімія	1	1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	1		1	1
Громадянська та історична	Всесвітня історія	0,5	0,5	1	1
	Історія України.	0,5	1	1,5	1,5
	Громадянська освіта	0,5	-	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	1	0,5	1,5	1,5
Технологічна	Технології	1	-	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	1	1
	Музичне мистецтво	0,5	0,5	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	-	3	3
Разом (без фізичної культури+фізична культура) до перерозподілу		25,5+3			
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		6,5			
Гранично-допустиме навчальне навантаження		32			
Всього		32+3			

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

**Індивідуальний навчальний план учениці 7 класу з ООП
Бужанського ліцею Мар'янівської на 2024-2025 навчальний рік**

Освітні галузі	Освітні компоненти (предмети та інтегровані курси)	Кількість годин на тиждень у класі
		7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	1,5
	Іноземна мова (французька мова)	3,5
	Зарубіжна література	1
	Друга іноземна мова (англійська мова)	2
Математична	Алгебра	2,5
	Геометрія	2
Природнича	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	1
Громадянська та історична	Всесвітня історія	1
	Історія України.	1,5
	Громадянська освіта	0,5
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		32+3
Гранично-допустиме навчальне навантаження		32
Всього		32+3
Корекційно-розвиткова складова	Корекція розвитку	1
	Соціально-побутове орієнтування	1
	Розвиток мовлення	1
	Лікувальна фізкультура	1

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

Перелік
модельних навчальних програм для 5-7 класів НУШ
Бужанського ліцею Мар'янівської селищної ради

Освітня галузь, назва предмета	Модельна навчальна програма для 5-7 класів НУШ (назва, автори)
Мовно-літературна: Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти (автори Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П, Плівачук К.В., Попова Т.Д.) (наказ МОН України від 12.07.2021р. №795) Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти (автори Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П, Плівачук К.В., Попова Т.Д.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи». Для закладів загальної середньої освіти (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Ткряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джагобекова Т.А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226) Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.) (наказ

	Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)
Іноземна мова (французька)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
Друга іноземна мова (англійська)	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.)(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
Математична: Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
Алгебра	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.)(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
Геометрія	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.)(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
Природнича Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевніюк Т.В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)(Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324))
Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я.,

	Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О. (наказ МОН від 16.08.2023 №1001)
Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)
Соціальна і здоров'язбережувальна: Інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2022 року) (автори: Гущина Н. І., Василяшко І. П.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)
Етика	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)
	Модельна навчальна програма «Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
Громадянська та історична: Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
Історія України. Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Олександр Гісем, Олександр Мартинюк, Наталія Сорочинська, Ольга Гісем, Ярослав Василенко) (наказ Міністерства освіти і науки України від 18.10.2022 № 921)
Історія України	Модельна навчальна програма «Історія України. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю. Б., Серова Г. В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
Громадянська освіта	
Інформатична: Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакодько В.В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від

	<p>12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня № 1001)</p>
Технологічна: Технології	<p>Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (23вт.. Гащак В. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27 грудня 2023 року № 1575)</p>
Мистецька: Інтегрований курс «Мистецтво (Образотворче мистецтво Музичне мистецтво)	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л.М., Просіна О.В.) (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)</p> <p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс), автор Кондратова Л.Г., наказ МОН від 24.07.2023р. №883.</p>
Фізкультурна	<p>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185)</p>

Директор

Тетяна ЛУЦЮК

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання здобувачів освіти
відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рі ве н ь	Бал	Загальна характеристика
П О Ч А Т К О В И Й	1	<p>Учень /учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; – виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; – передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; – знаходить у почутому / прочитаному частковій відповіді на прості запитання; – припускається змістових і логічних помилок; – виконує прості завдання за наданим зразком з допомогою вчителя; – показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. – Комуні кує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; – виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. – висловлює свої думки простими фразами/реченнями; – просить надати зворотній зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
С Е Р Е Д Н І Й	4	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; – виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; – використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати – пояснення у межах запропонованої теми.
	5	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному в доповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії;

		<ul style="list-style-type: none"> – виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за і – виконує завдання відповідно до своєї ролі; – підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
	6	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття/явища/навчальні дії, наводить прості приклади; – виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків своєї ролі; – спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
Д О С Т А Т Н І Й	7	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; – виконує репродуктивні і частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; працює в групі, виконуючи навчальні завдання. – долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думки /відповіді однокласників; – виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; – запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у межах запропонованої теми.
	9	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення та візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; – виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. – ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
	10	<ul style="list-style-type: none"> – Учень /учениця: – виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; – застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;

В И С О К И Й		<ul style="list-style-type: none"> – розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	<p>Учень /учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує та робить висновки; – застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; – здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; – узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	<p>Учень /учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях; – застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організовує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/творчих завдань; – виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.